

Säkerhetshöjande åtgärder Djursholms slott

Inledning

Denna PM syftar till att beskriva hur den fysiska säkerheten är uppbyggd i Slottet, vilka brister som finns i den fysiska säkerheten gentemot vanligen förekommande nivåer i kontorslokaler, vilka konsekvenser dessa brister kan ge samt vilka säkerhetshöjande åtgärder som bedöms behövas för att 1) åstadkomma ett rimligt inbrottskydd och 2) en förbättrad säkerhet för personalen som har sin arbetsplats i Slottet. Någon systematisk analys avseende hot och skyddsvärden gentemot specifika verksamheter har inte gjorts, bristerna och förbättringsförslagen i den fysiska säkerheten är ställda mot inbrottsrisker samt riskerna för att personalen utsätts för hot och våld på sin arbetsplats generellt, där all verksamhet inom kommunen värderats som likvärdigt.

I sammanhanget är det relevant att jämföra Slottet och dess flyglar gentemot de krav som ställs på de nya lokalerna kommunen kommer att disponera i Mörby centrum eftersom det är rimligt att alla arbetsplatser håller ungefär samma nivå när det gäller det fysiska skyddet.

Nuvarande säkerhetsåtgärder och brister i dessa

Larm

Som helhet är slottsbyggnaden och flyglarna larmade icke tjänstetid (automatiskt tillslag av larmet vid givet klockslag). Undantaget är när slottets festvåning används då dessa delar är olarmade. Larmet är utformat på en sådan nivå att det löser ut när en förövare redan befinner sig i byggnaden utanför kontorstid, med detta menas att larmet *inte* reagerar vid påbörjat inbrott mot tex fönster eller dörrar. Under kontorstid är larmet avstängt och det är möjligt att ta sig in i flera av byggnadens utrymmen utan att larmet löser ut. Serverrummet i slottets källare är larmat dagtid, medan övriga utrymmen inte är det. Samma förhållande gäller för slottets flyglar.

Det finns inga detektorer som känner av om fönster eller dörrar står öppna när larmet kopplas till; en konsekvens av detta är att flera fönster stått öppna under natten när personal glömt att stänga dessa.

Sammantaget utlöses alltså larmet nattetid när en förövare redan är inne i byggnaden. Dagtid utlöses larmet inte alls undantaget serverrummet i slottets källare.

Lås och passersystem

Flera dörrar i byggnadens skal är låsta både dagtid och nattetid (ytterdörrar¹, vindsutrymmen och källarutrymmen och kontorsutrymmen). Dessa är försedda med passersystem och tillträde tilldelas via receptionen som administrerar lås-, larm- och passersystemet.

Låsen i byggnadens skal (ytterdörrar) är *inte* enhetliga och brister finns i låsningen. Fönstren är olåsta i både slottet och flyglarna. Låsningen av byggnaden uppfyller *inte* de låsklasser som ska motverka inbrott. På slottets västra fasad finns en trädörr som exempel som inte har en godkänd låsning. Via den dörren är det möjligt att ta sig ned i källaren som är olarmad dagtid och vidare bort till serverrummet som är att betrakta som särskilt skyddsvärt. Ytterligare ett exempel är ett större ventilationsintag som är infäst med vanliga skruvar; om dessa skruvas ur med en vanlig skruvdragare är det möjligt att gå in i källaren och vidare upp i byggnaden.

¹ Detta förhållande gäller sedan en tid tillbaka sedan receptionen flyttade från sina lokaler

Det finns brister i nyckelhanteringen; hur många huvudnycklar som finns och vilka som har sådana finns inte dokumenterat. Detta gör i sin tur att det inte går att veta hur många nycklar som kopierats och i övrigt finns i omlopp.

Fysiskt skalskydd

Det fysiska skyddet i byggnadens skal (dvs. det skydd som utgörs av väggar, dörrar, fönster mm) uppfyller *inte* någon inbrottskyddande skyddsklass och utgör ett mycket *begränsat* skydd mot inbrott och intrång. Endast enkla verktyg behövs för att öppna flertalet av de skalskyddande dörrarna. Den sektionering som finns i byggnaderna uppfyller inte heller någon skyddsklass. Detta gäller främst dörrar in till kontorsutrymmen och utrymmen för ventilationsanläggningar mm, medan väggar och tak i byggnaden är robusta. Samma sak gäller för flyglarna möjligen med undantag för de utrymmen där överförmyndaren vistas där innerdörren är något förstärkt, medan däremot fönster i den delen av västra flygeln håller samma låga nivå som resten av byggnaden.

Zonindelning och flöden

Besökare och obehöriga som kommer in Slottet via någon av entréerna kan ta sig upp i slottets festvåning och även in till det rum där kommunstyrelsens ordförande har sin arbetsplats utan att passera någon zongräns. De kan också ta sig upp till våning tre eftersom dörren till den våningen inte kräver att passersystemet nyttjas dagtid. Samma sak gäller för hissen. Eftersom IT-avdelningen, som har sina arbetsplatser på våning tre har dörrarna öppna mot pentryt dagtid kan besökare och obehöriga ta sig in till IT-avdelningen utan begränsning dagtid. Kvälls- och nattetid krävs dock passerkort och kod för att tas sig upp till våning tre. Västra flygelns ytterdörr har inget passersystem och är öppen dagtid. Innerdörren har passersystem men dörren är mycket klen ur ett inbrottsperspektiv.

Generellt förhållningssätt till säkerhetshöjande åtgärder

Att vidta generella säkerhetshöjande åtgärder för slottet och flyglarna syftande till att både skapa ett bättre skydd mot intrång, skydd för personal gentemot hot och våld och även utöka sektioneringen i byggnaden är ett relativt omfattande arbete både avseende kostnad och ingrepp i byggnaden.

Frågan om säkerhetshöjande åtgärder hänga samman med frågan om åtgärder för ventilation och om kommunledningens verksamhet ska fortsätta bedrivas i slottet tillsvidare.

Om ett antagande görs om att verksamheten ska fortsätta bedrivas fullt ut i slottet efter vidtagna åtgärder kopplat till ventilationen, bör ett antal säkerhetshöjande åtgärder vidtas som ger god effekt. Flera av dessa åtgärder kräver sannolikt godkännande från slottsarkitekt eller motsvarande då åtgärderna innebär ett ingrepp i byggnaderna.

Säkerhetshöjande åtgärder

Inledningsvis bör det utredas om receptionen kan flyttas från slottsbyggnaden till någon av flygelbyggnaderna för att möjliggöra att Slottet kan hållas stängt för allmänhet när vanlig kontorsverksamhet bedrivs, alternativt om ytterdörrarna kan hållas låsta dagtid och besökare släpps in via porttelefon eller motsvarande. Detta ger möjligheter till att byggnaden kan vara låst och larmad med ett skalskydd även dagtid, Det innebär att byggnaden därigenom får ett generellt bättre skydd mot intrång om det också kombineras med förbättrad låsning, kompletteringar i skalskyddet med inbrottskyddande dörrar, skalskyddande larm, samt visst skydd i fönsterpartier där brister finns. För de tillfällen då slottet används för festverksamhet kan entrédörr ställas i öppet läge under aktuell tid och festvåningen kan vara olarmade på samma sätt som i dagsläget samtidigt som kontorsutrymmen är larmade även när festverksamhet bedrivs.

Med dessa åtgärder minskar risken för att obehöriga vistas i byggnaden dagtid och framförallt riskerna kopplat till att obehöriga kan röra sig fritt ända upp till våning tre samt inne i flyglarna.

Detaljerad beskrivning

Dörrar

Flera dörrar i byggnadernas skal byts ut, förstärkas eller kompletteras, för att uppnå skyddsklass 2 enligt svenska stöldskyddsföreningens normer (detta är samma nivå som de nya lokalerna i Mörby centrum är planerade att uppnå). Låsen i samtliga dörrar byts ut mot ett modernt låssystem, som bör vara programmerbart för att kunna spärra ut borttappade nycklar. Notera att ovan gäller för samtliga skalskyddande dörrar inklusive de som är belägna i anslutning till brandtrappan på slottets västra fasad och även flyglarnas dörrar.

Fönster

Samtliga fönster som är belägna under fyra meter från mark eller ståplan förstärks och förses med lås. Fönstren förses även med inkastkydd (här avses en skyddande film som gör det svårt att krossa en glasruta och ta sig in den vägen) och skalskyddande larm (så kallade magnetdetektorer).

Övrigt

Ventilationsintag på slottsbyggnadens östra del förstärks för att motsvara dörrarnas klassning. Endast ett ventilationsintag berörs.

Sektionering

En sektionering innebär att antalet besökare och obehöriga inte kan röra sig fritt och därför behöver inga större åtgärder vidtas rörande slottsbyggnadens sektionering. Dock behöver en omprogrammering av passersystemet ske för att behörigheterna ska anpassas bättre efter verkligheten. En omprogrammering har påbörjats och innebär ingen investeringskostnad.

Porttelefon

Även huvudentré och flygelentréerna förses med porttelefon för att öppning ska kunna ske på distans.

Kostnader:

Beräknade kostnader för slottet enligt ovan omfattar ca 1 mkr. Med riskpåslag om 15% beräknas kostnaderna till 1,17 mkr

Johan Nordenmark
Säkerhetschef